

آیا کودکان امروز باهوش‌تر از کودکان دیروزند؟

کودکان امروز را «برندگان دیروز»، «عروسکان امروز» و یا به عبارتی «فراموش شدگان امروز» و «گم شدگان فردا» دانست و گفت: با شیوه تربیتی که درحال حاضر والدین اتخاذ کرده‌اند در آینده با نسلی سردرگم و فاقد مسئولیت پذیری مواجه خواهیم بود.

یک روان شناس کودک عنوان کرد: در حال حاضر دو واژه "تک فرزندی" و "فرزندسالاری" از چالش‌های مهم تربیت کودکان هستند که باعث دگرگونی فرآیندهای تربیتی والدین شده‌اند.

مهدی بیاتی در گفت‌وگو با خبرنگار «اجتماعی» خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، کودکان امروز را «برندگان دیروز»، «عروسکان امروز» و یا به عبارتی «فراموش شدگان امروز» و «گم شدگان فردا» دانست و گفت: با شیوه تربیتی که درحال حاضر والدین اتخاذ کرده‌اند در آینده با نسلی سردرگم و فاقد مسئولیت پذیری مواجه خواهیم بود.

وی ادامه داد: در حال حاضر بسیاری از افراد گمان می‌کنند کودکان امروز باهوش‌تر از کودکان دیروز هستند درحالی‌که این تصور کاملاً غلط است، کودکان امروز تنها افرادی هستند که با حجم وسیعی از اطلاعات مواجه‌اند و به همین دلیل در بسیاری از مواقع دچار سردرگمی اطلاعات شده و شاهد بهم ریختگی حوزه روانی آنان می‌شویم.

این روانشناس کودک در ادامه ضمن اشاره به نوع صحبت کردن کودکان امروزی، اظهار کرد: امروزه شاهد آن هستیم که کودکان حرف‌هایی را زده یا از کلماتی در صحبت‌های روز مرده خود استفاده کرده و مسائلی را عنوان می‌کنند که در بسیاری از مواقع موجب شگفتی اطرافیان‌شان می‌شود و در چنین شرایطی آنها گمان می‌کنند این کودکان چقدر باهوش‌تر از نسل‌های پیشین خود هستند در حالی‌که این مسئله فقط به دلیل حجم بالای اطلاعات دریافتی آنان است.

بیاتی افزود: والدین به علت آنکه دچار توهم هوش در فرزندان خود شده و از طرف دیگر به منظور جبران نداشته‌ها و عقده‌های دوران کودکی خود، فرزندانشان را به کلاسهای متعدد و تحمل فشارهایی بیش از حد توانشان مجبور می‌کنند.

وی در ادامه ضمن تاکید بر آنکه این رفتارها باعث فاصله گرفتن کودکان از دوره کودکی می‌شود عنوان کرد: در حال حاضر متأسفانه آنچه در جامعه ما به شدت در حال افزایش بوده مسئله "خودفراموشی" است؛ به طوری‌که افراد از لحظه خود لذت نبرده و حتی کودکان‌شان را نیز برای جبران نداشته‌هایشان درگیر پروسه‌هایی سخت چون ثبت نام در کلاس‌های متعدد و... می‌کنند.

این روان شناس همچنان اظهار کرد: والدین نباید دائماً با ارائه وعده‌های توخالی از آینده‌ای که ممکن است هیچ‌گاه به وقوع نرسد کودکی فرزندان خود را نابود کنند بلکه باید بدانند فرآیند تربیت کودکان موفق به گونه‌ای است که باید به آنها یاد داد برای آنکه بتوانند از آینده خود لذت برده و فرد موفق‌تری شوند باید از داشته‌های حال حاضر خود نیز نهایت بهره را برده و احساس شادی و لذت کنند.

بیاتی در ادامه تاکید کرد: متأسفانه کودکان امروز مانند عروسک‌های خیمه شب بازی در دست والدین‌شان هستند که دائماً در حال جبران نیازها و عقده‌های دوران کودکی والدین خود اند زیرا والدینی که خود در گذشته‌شان چون بردگانی مطیع والدین و حرف گوش کن بوده و نمی‌توانستند ابراز وجود کنند امروز نیز که نقش‌های پدر و مادری را به عهده گرفته‌اند نوع دیگری از تحمیل را به کودکان‌شان وارد می‌کنند.

وی افزود: در حال حاضر والدین کودکان را تبدیل به وسیله "پز اجتماعی" خود کرده‌اند و در چنین شرایطی با توجه به آنکه این کودکان دائماً در معرض انواع توجه قرار گرفته و به تمامی نیازهایشان پاسخ داده می‌شود دچار "خودبزرگ بینی کاذب" شده و تصور می‌کنند بسیار توانمند و موفق هستند و با کمترین اراده می‌توانند به همه خواسته‌های خود برسند؛ این طرز تفکر باعث می‌شود در آینده با مشکلات زیادی مواجه شده و توانایی مقابله با واقعیت‌های اجتماعی را نداشته و دچار گم گشتگی روانی شوند.

این روان شناس کودک در ادامه با اشاره به سرعت بسیار زیاد رشد تکنولوژی عنوان کرد: در حال حاضر با توجه به سرعت بسیار زیاد رشد تکنولوژی در دنیا باید بدانیم روش‌های تربیتی که اکنون در آموزش‌های رسمی و غیر رسمی کشور مورد استفاده‌اند به هیچ عنوان پاسخگو نیاز کودکان نیستند، بلکه با این آموزش‌ها تنها کودکان را سرگرم فعالیت‌های واهی و بیهوده می‌کنیم که

باعث دور شدن آنها از فضای واقعیت‌های اجتماعی و عدم لذت از زندگی می‌شود.

این روانشناس در ادامه ضمن بیان آنکه در چنین شرایطی چه طور می‌توان آینده کشور را به دست این کودکان بی مسئولیت، لوس و ناتوان سپرد، گفت: کودکانی که هیچ‌گاه مسئولیت‌پذیری را یاد نگرفته‌اند و تنها تبدیل به وسیله‌ای برای پز اجتماعی والدینشان شده و چون عروسک‌های خیمه شب بازی در دست والدینشان هستند نه تنها در آینده متحمل آسیب‌های جدی خواهند شد بلکه آسیب‌های اجتماعی زیادی را نیز به بدنه اجتماع وارد خواهند کرد.

بیاتی در ادامه مهمترین شکل مسئولیت‌پذیری را بر عهده گرفتن وظایف متعدد متناسب با گروه سنی خود کودک دانست و تصریح کرد: برای مثال برای اینکه بتوانیم یک کودک سه ساله را مسئولیت‌پذیر تربیت کنیم باید به او یاد بدهیم که جورابه‌هایش را خودش بپوشد یا خودش لباس‌هایش را انتخاب کرده و یا جمع‌آوری کند و همچنین آنکه کودک باید یاد بگیرد زمانی که با دوستش درگیر شد خودش باید از حق خودش دفاع کند نه اینکه برای گرفتن حق خود متوسل به والدین، مربیان و غیره شود.

وی ادامه داد: کودک سه ساله نباید در کلاس‌های رسمی حاضر شود به طوری که در همه دنیا نیز فعالیت‌های رسمی برای کودکان (صفر تا 11 سالگی) ممنوع است و حتی مطالب آکادمیک نیز باید از طریق فضاهای غیر آکادمیک به آنها ارائه شود.

این روانشناس در ادامه ضمن بیان اینکه والدینی که فشارهای زیادی را به کودکان خود وارد می‌کنند اغلب خود دچار مشکلات رفتاری چون استرس و تنش‌های روانی هستند گفت: نباید گمان کنیم که کودکی که در پنج سالگی به سه کلاس آموزشی رفته و یا دو زبان زنده دنیا را فرا گرفته است موفق بوده زیرا موفقیت اصلا به این معنا نیست بلکه موفقیت یعنی توانایی استفاده از دارایی‌های خود در لحظه و لذت بردن از حال.

بیاتی ادامه داد: انسان موفق کسی است که تعادل روانی داشته و از داشته‌های خود نهایت لذت را ببرد. در چنین شرایطی والدین نیز باید یاد بگیرند که نیازی نیست کودکانشان حتما در مدرسه نمره 20 کلاس را از آن خود کنند این در حالی است که بیش از 80 درصد والدین در ایران فشارهای زیادی را برای درس خواندن و افزایش ساعات مطالعه دروس مدرسه‌ای به کودکان خود وارد می‌کنند.

وی در ادامه عنوان کرد: ترس از آینده و دادن وعده‌هایی از آینده نامعلوم به کودکان بسیار اشتباه است و تنها باعث بهم ریختگی حوزه روانی آنها خواهد شد.

وی ادامه داد: در بسیاری از کشورها شاهد آن هستیم که کودکان 4 تا 5 ساله در مدارس یا مهدکودک با چکش‌ها یا دریل‌های واقعی کار می‌کنند اما در ایران با وجود آنکه همه وسایل پلاستیکی است بازهم والدین نگرانند مبادا آسیبی به کودکان برسد به همین دلیل است که ما در حال حاضر در ساخت یک پراید با مشکلات زیادی مواجهیم اما سایر کشورهای جهان به روزترین اتومبیل‌های دنیا را می‌سازند.

این روانشناس در پایان عنوان کرد: در کشور شاهد پیشرفت علمی، صنعتی و غیره نخواهیم بود مگر آنکه به دوران کودکی و روش‌های تربیتی این دوره اهمیت داده و روش‌های غلط خود را اصلاح کنیم.